

Herindeling

Groningen, Haren en Ten Boer

Versie: definitief

Datum: augustus 2019

1. Inleiding

Dit rapport geeft aan dat fase 1 van de herindeling tijdig, binnen budget en vlekkeloos is verlopen.

Het rapport omvat de behaalde resultaten op hoofdlijnen. Daarnaast bevat het een overzicht van de financiën. De verwachting is dat in 2022 een positief saldo ontstaat van € 1,0 miljoen op basis van een totaal budget van € 11,1 miljoen.

Het bevat verder een kort overzicht van de werkzaamheden ten behoeve van de harmonisatie zoals die in fase 2 door de lijnorganisatie in samenwerking met de inmiddels ingestelde Projectgroep Harmonisatie worden uitgevoerd. De Wet Arhi geeft de nieuwe gemeente hiervoor tot twee jaar na herindelingsdatum de tijd. Dit omvat onder andere de nog resterende te harmoniseren beleid- wet- en regelgeving zoals verordeningen, beleidsregels en dergelijke van de voormalige gemeenten waaronder de Algemene Plaatselijke Verordening en de Algemene Subsidie Verordening, en vooral de uitwerking daarvan in de nadere regels. Gebeurt dit niet binnen de termijn tot 2021, dan vervallen ze van rechtswege.

Met de afronding van fase 1 kan het Programma Herindeling worden ontbonden. Immers de resterende werkzaamheden worden door de lijnorganisatie opgepakt. Daarmee is de herindeling in zijn volle omvang dus nog niet af. In de komende periode moet naast genoemde harmonisatie-werkzaamheden er ook permanent voor worden gezorgd dat het “DNA van Ten Boer en Haren” terug te vinden blijft in de nieuwe gemeente Groningen. Immers uitgangspunt is, en blijft bij deze herindeling dat - zoals in de bestuursovereenkomst is opgenomen - de verworvenheden van Haren en Ten Boer behouden blijven.

Opdracht

Programma Herindeling (fase 1)

Doe al het noodzakelijke om per 1-1-2019 samen verder te kunnen gaan als nieuwe gemeente zodat inwoners er geen hinder van ondervinden. Dit geoperationaliseerd in zes centrale programmatische hoofddoelen:

1. voldoe aan alle wettelijke verplichtingen;
2. waarborg dienstverlening, beleid en regelgeving;
3. werk de bestuurlijke nabijheid uit;
4. pas alle medewerkers in;
5. zorg voor adequate communicatie
6. draag de werkzaamheden waarvoor wettelijk en organisatorisch geen noodzaak is om deze op 1 januari 2019 afgerond te hebben ter afhandeling over aan de lijnorganisatie.

Daarbij waren organisatie, werkwijze, systemen en structuur van de oude Gemeente Groningen leidend. Echter met één belangrijke randvoorwaarde zoals opgenomen in de bestuursovereenkomst: waarborgen dat de verworvenheden van Haren en Ten Boer worden ingebed in de nieuwe gemeente.

Project Harmonisatie (fase 2)

Heringedeelde gemeenten hebben vanuit de Wet op de herindeling na de datum van oprichting nog twee jaar de tijd om de niet per herindelingsdatum verplichte zaken te harmoniseren.

Deze fase valt niet onder het Programma Herindeling, en is vanaf begin 2019 belegd bij de lijnorganisatie onder coördinatie van het Project Harmonisatie.

2. Organisatie en deelprojecten fase 1

Bestuurlijke stuurgroep

De Colleges van B&W waren bestuurlijk verantwoordelijk voor de uitvoering van het programma en daarmee voor de wijze waarop het herindelingsproject is uitgevoerd. De stuurgroep bestond uit afvaardiging van de colleges. Per gemeente maakte de burgemeester en een wethouder deel uit van de stuurgroep. De portefeuillehouders, die geen deel uitmaakten van de stuurgroep, werden waar nodig direct betrokken, mede door informatie van de gemeentesecretarissen die als adviseurs waren toegevoegd, en waarvan de gemeentesecretaris van Ten Boer als coördinerend gemeentesecretaris optrad. De programmamanager fungeerde als secretaris. De bestuurlijke stuurgroep was opdrachtgever van de ambtelijke projectorganisatie, en bestuurlijk verantwoordelijk voor de uitvoering van het programma. Vanaf mei 2018 maakte Haren deel uit van de stuurgroep. Na de herindelingsdatum is de taak van de bestuurlijke stuurgroep overgenomen door het college van B&W van de nieuwe Gemeente Groningen.

Klankbordgroep

Via de klankbordgroep zijn de raden in meer informatieve en opiniërende zin betrokken bij het herindelingsproces. Op deze wijze kon de stuurgroep gevraagd en ongevraagd adviseren over herindelingszaken. De klankbordgroep was naast adviseur van bestuurlijke stuurgroep en/of college('s) ook zelfstandig opdrachtgever voor de realisatie van de voorwaarden waarbinnen de nieuwe raad zijn werk kan en moet doen alsmede werkwijze en inrichting van de Griffie.

Medezeggenschap

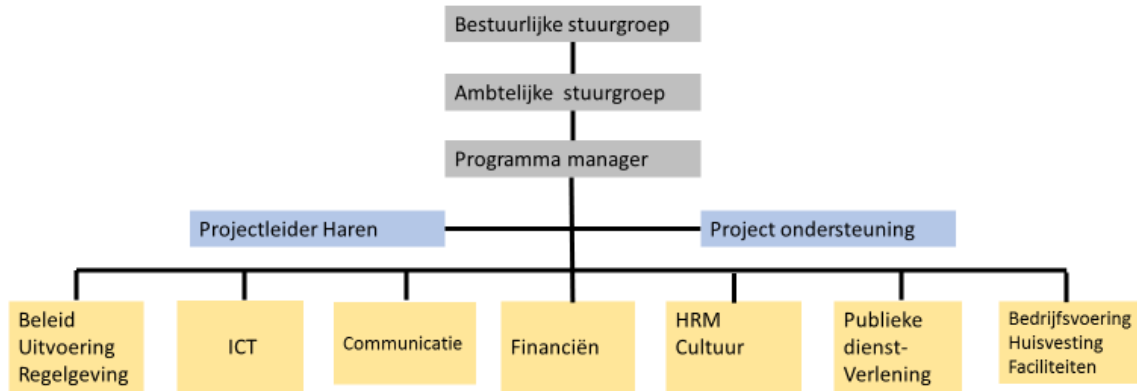
Medezeggenschap vond plaats door het instellen van een Bijzondere Ondernemingsraad (BOR) en het Bijzonder Georganiseerd Overleg (BGO). In overleg met beide gremia vonden de werkzaamheden voor de herindeling plaats overeenkomstig de rechten en plichten van advisering en instemming. Als bestuurder trad op de burgemeester van Ten Boer. De coördinerend gemeentesecretaris was eerste aanspreekpunt in het medezeggenschapsproces.

Ambtelijke Stuurgroep

De ambtelijke stuurgroep was de opdrachtgever voor de operationalisering van de herindeling en bestond uit de gemeentesecretarissen, de interne projectleider Haren, alsmede de programmamanager. In 2018 trad de directeur concernstaf van Groningen toe. Na de herindelingsdatum is de taak van de ambtelijke stuurgroep overgenomen door het GMT van de nieuwe Gemeente Groningen.

Programmamanager

De programmanager was verantwoordelijk voor de dagelijkse aansturing van alle activiteiten. Hij was opdrachtgever namens de ambtelijke stuurgroep voor werkzaamheden in de projectgroepen alsmede de werkzaamheden waarvan bepaald is dat ze in de lijnorganisatie moeten worden opgepakt. Als secretaris van de bestuurlijke stuurgroep organiseerde hij in samenwerking met de coördinerend gemeentesecretaris de besluitvorming in alle gremia.

Het programma is door de programmacontroller ondersteund in de vorm van een programmabegroting, periodieke rapportages, controle op rechtmatige en tijdige betalingen en interne doorbelasting, alsmede het bewaken van de budgettaire kaders en afspraken.

Naast activiteiten die binnen het programma in projecten zijn uitgevoerd waren er specifieke onderwerpen die in opdracht van het Programma onder de rechtstreekse aansturing van de lijnorganisatie(s) zijn uitgevoerd:

- Belastingen en legestarieven
- Noordelijk Belastingkantoor
- Gebiedsgericht werken
- De Deel / Torion / Toegangsteam
- Gemeenschappelijke regelingen
- Griffie

Voor de uitvoering van alle werkzaamheden is zo veel als mogelijk een beroep gedaan op de medewerkers van gemeenten in de vorm van deelname aan één van de projectgroepen of op ad hoc basis. In totaal zijn er vanuit alle drie gemeenten, dan 300 medewerkers direct betrokken geweest bij de verschillende projecten. Dit beslag op de bestaande organisaties had geen nadelige gevolgen voor de dienstverlening aan de inwoners van de drie betrokken gemeenten.

3. Resultaten Programma Herindeling

Belangrijke succesfactor was de grote inspanning van (de medewerkers van) de latende gemeenten Haren en Ten Boer. Zij hebben voor alle lopende werkzaamheden en dossiers overdrachtsdocumenten opgesteld inclusief de namen van de medewerkers die zicht tot aan herindelingsdatum bezighielden met de betreffende werkzaamheden. Op deze wijze ontstond geen leemte in werkzaamheden, en kon de ontvangende organisatie ten alle tijden navraag doen bij collega's uit de voormalige beide gemeenten. Daarnaast is een zeer grote groep medewerkers van de ontvangende organisatie werkzaam geweest om de herindeling geruisloos te laten verlopen.

Om enkel en alleen in deze eindrapportage te volstaan met de mededeling dat de herindeling vlekkeloos is verlopen, zou geen recht doen aan de inspanningen van alle de bestuurlijk en ambtelijk betrokkenen. Daarom worden per deelopdracht de belangrijkste resultaten vermeld.

Er is voldaan aan alle wettelijke verplichtingen

De voor rechtmatigheid alsmede wettelijke verplichtingen noodzakelijke harmonisaties waren gereed ter besluitvorming in de eerste raadsvergadering. In de periode voorafgaand aan de herindelingsdatum hebben de drie gemeenten conform de Wet Arhi wederzijds hun besluiten met gevolgen voor de financiën van de nieuwe Gemeente Groningen beoordeeld, en de bijbehorende conclusies voorgelegd aan de Provincie.

Met de Kamer van Koophandel konden – na uitputtend overleg – uiteindelijk afspraken worden gemaakt over het tijdig verstrekken vanwege het opheffen van de oude Gemeente Groningen vereiste administratieve nummers zoals KvK nr., en de daarvan afgeleide overige nummers voor BTW, Vennootschapsbelasting etc. en de administratieve nummers benodigd voor het kunnen uitleveren van paspoorten en rijbewijzen alsmede overige uit de basisadministratie voortkomende administratieve handelingen. Vanaf herindelingsdatum is de dienstverlening door de afdeling Publieke Dienstverlening ongestoord voortgezet.

De inrichting van de financiële administratie van de nieuwe Gemeente Groningen was tijdig afgerond zodat er vanaf januari geboekt en betaald kon worden en het vanaf dat moment mogelijk was de realisatie van het geharmoniseerde financiële beleid te verantwoorden. Ook de begroting van Haren en Ten Boer inclusief de effecten van “schoon door de poort” en harmonisatie was tijdig afgerond zodat deze zonder problemen in de begroting 2019 e.v. van de nieuwe Gemeente Groningen konden worden ingevlochten. De begroting 2019 is opgesteld en gereed gemaakt voor besluitvorming in mei 2019. De besluitvorming voor rechtmatige invordering van leges, belastingen en tarieven heeft in april 2019 tijdig plaatsgevonden. De jaarrekeningen 2018 van de oude gemeenten zijn tijdig opgesteld en voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring.

De inventarisatie van alle inkoopcontracten van Ten Boer en Haren was tijdig afgerond, zodanig dat de verschillen en consequenties daarvan inzichtelijk waren, zodat er geen uitgaven gedaan konden worden vanwege 'dubbele' contracten en zodanig dat alle facturen goedgekeurd en betaald kunnen worden op basis van de juiste contracten.

Alle relevante personeelsgegevens zijn tijdig gemigreerd naar het systeem van de nieuwe Gemeente zodat arbeidsrechtelijke zaken waaronder salarisbetaling probleemloos zijn verlopen.

De dienstverlening, beleid en regelgeving bleef gewaarborgd

Het complete applicatielandschap van de latende gemeenten is in kaart gebracht, migratie- en afbouwstrategieën zijn bepaald en operationeel uitgevoerd of gepland. Deze migratie strategieën zijn afgestemd met de lijnorganisatie.

Overdracht van belastingtaken naar NBK is gerealiseerd. De procedure rondom alle klantencontacten (w.o. extra bemensing balie Haren) is afgesproken. Op het gebied van het sociaal domein, WMO, jeugdhulp en participatie, zijn alle taken ongestoord voortgezet.

Overname van de inkomensdienstverlening van de gemeente Haren door de nieuwe Gemeente Groningen heeft geen nadelige effecten gehad voor cliënten: de latere betaaldatum in de nieuwe situatie is voor cliënten overbrugd met een eenmalige geringe extra uitkering.

Wijzigingen in de Basisregistratie Personen (BRP) zijn probleemloos doorgevoerd. In januari zijn de paspoorten en rijbewijzen (en de overige producten van Burgerzaken) probleemloos verstrekt aan alle inwoners van de nieuwe gemeente. In de periode 20-12 t/m 02-01 is er een beperkte

dienstverlening mogelijk geweest, hierover is ruim van te voren gecommuniceerd via diverse communicatiekanalen.

Indien een inwoner van Haren of Ten Boer het telefoonnummer van de oude gemeente belt, wordt er automatisch doorgeleid naar het telefoonnummer 14050 van het KCC van de nieuwe gemeente. Het KCC was vanaf herindelingsdatum bekend met specifieke werkwijzen in Haren en Ten Boer en kon alle inwoners helpen of verder leiden. Alle gebouwen met publieksdienstverlening zijn voorzien van een bemande receptie en adequate beveiliging.

De afvalstoffeninzameling in de nieuwe gemeente Groningen is voortgezet zoals inwoners gewend waren en de reinigingstaken worden overal uitgevoerd. De gladheidsbestrijding was in alle drie voormalige gemeenten gegarandeerd. Bestaande werkwijzen zijn op elkaar afgestemd en gecontinueerd. De vergunningverlening en handhaving is ongestoord doorgegaan, waarbij speciale aandacht was voor aanvragen in 2018 met afhandeling in 2019.

De voorlopige verschillen in tarieven en dienstverlening zijn duidelijk op de website vermeld en zijn bij de loketten en het KCC bekend. Omdat tarieven nog niet zijn geharmoniseerd kunnen inwoners digitaal producten aanvragen met per voormalige gemeente gedifferentieerde tarieven. De verschillen in de digitale dienstverlening zijn duidelijk op de website vermeld. Er is een procedure afgesproken tussen BZ en Financiën waarbij de teveel betaalde leges door inwoners van Haren en Ten Boer wordt terugbetaald.

Bezoekers van de websites van de voormalige gemeenten Haren en Ten Boer worden doorgeleid naar de juiste website van de nieuwe gemeente Groningen. Website Digitale dienstverlening is zo veel als mogelijk gemigreerd. De 'oude' websites zijn gearchiveerd en nog raadpleegbaar via archiefweb. De nieuwe website van Groningen was daarmee per herindelingsdatum gereed. Alle (oude) gedigitaliseerde data van de gemeente Haren en Ten Boer is opvraagbaar binnen de nieuwe organisatie. Daarnaast beschikken alle medewerkers van Haren en Ten Boer over hun mailarchief.

Leveranciers, afnemers en overige relaties van de drie gemeenten zijn eind 2018 geïnformeerd dat de nieuwe Gemeente Groningen rechtsopvolger is, en dat deze alle in het verleden aangegane verplichtingen onverkort gestand zal doen. Zij zijn tevens geïnformeerd over de gewijzigde zakelijke registratienummers zoals KvK nr. etc.

Alle voor de continuïteit van de dienstverlening noodzakelijke dossiers / archiefstukken zijn juist, tijdige en volledig overgedragen en toegankelijk voor de nieuwe afdelingen. Alle relevante documenten van bijvoorbeeld lopende activiteiten en projecten van de latende gemeenten, zijn via intranet aan de organisatie ter beschikking gesteld, waaronder een lijst met medewerkers van Haren en Ten Boer die ook na 1 januari te benaderen zijn voor informatie over zaken die zij in de oude situatie in portefeuille hadden.

Het vastgoed van Haren en Ten Boer is tijdig in beheer bij het Groningse Vastgoedbedrijf genomen. De huurders – zoals sportverenigingen en andere gebruikers - zijn hierover geïnformeerd, zodat zij vanaf herindelingsdatum weten waar ze hun vragen kunnen stellen of meldingen moeten doen en de facturatie en innen van huurinkomsten van alle vastgoed mogelijk is.

De bestuurlijke nabijheid is uitgewerkt

Er is contact tussen belangenverenigingen, inwoners en het gemeentebestuur. Hiertoe is het project 'in gesprek met Haren en Ten Boer' in uitvoering gegaan. In dit kader is er een uitgebreide dorpenronde geweest. Het gebiedsgericht werken is in Haren geïmplementeerd en het gebiedsteam

Ten Boer heeft in die vorm een doorstart gemaakt. Randvoorwaarden voortkomend uit de bestuursovereenkomst zijn ingebed in het proces.

Alle medewerkers zijn ingepast

Arbeidsvoorwaarden van de drie gemeenten zijn geïnventariseerd, vergeleken en waar nodig indien substantieel afwijkend van ontvangende gemeente, geharmoniseerd. Op 1 januari is 100% van de medewerkers van Haren en Ten Boer in de nieuwe gemeente Groningen geplaatst. De geplaatste medewerkers zijn opgenomen in de begroting 2019. De effecten van de plaatsingsprocedure zijn berekend en zijn conform de bestaande afspraken verwerkt in de begroting Groningen nieuw. De salarisbetalingen zijn correct uitgevoerd, met uitzondering van 25 salarisbetalingen die niet correct verlopen waren als gevolg van het niet goed verwerken van de periodiekdatum. Deze medewerkers hebben een persoonlijke mail ontvangen. Met het salaris van februari is dit hersteld. Alle medewerkers van de nieuwe gemeente Groningen en lederz werken rechtmatig voor de nieuwe gemeente, de definitieve aanstelling is geregeld.

Er zijn drie bijeenkomsten georganiseerd om medewerkers te informeren en welkom te laten voelen. Alle leidinggevendenden zijn geïnformeerd hoe om te gaan met de opvang van de medewerkers uit Haren en Ten Boer. Alle nieuwe medewerkers hadden vanaf 1 januari de beschikking over een werkplek inclusief benodigde faciliteiten als telefonie en ICT, toegang tot de gebouwen, en dat zij die in de oude situatie gebruik maakten van mobiele telefoon, dit ook in de nieuwe situatie kunnen. De nieuwe contactgegevens (mail/telefoon) waren voor ieder in de organisatie beschikbaar. Om te bezien in hoeverre de instroom van medewerkers vanuit Haren en Ten Boer extra druk heeft gelegd op de huisvestingssituatie van de medewerkers, is een aantal bezettingsgraad onderzoeken uitgevoerd. Op basis daarvan kan in zijn algemeenheid worden geconcludeerd dat huisvesting van medewerkers binnen de beslaande locaties geen aanleiding heeft gegeven voor extra maatregelen. Mede omdat de locaties in Haren en Ten Boer ook nog in gebruik zijn.

De communicatie was adequaat

Alle correspondentie brieven/mails zijn per 1 januari aangepast en zijn met een juiste ondertekening verzonden. De algemene regels voor ondertekening zijn onder de aandacht van medewerkers gebracht. De juiste huisstijl en formats zijn voor alle medewerkers beschikbaar. De huisstijl is niet veranderd. Er is een Quick Response team opgezet voor de eerste weken van 2019. Hiermee is uitgebreid in de gaten gehouden hoe de reactie op de herindeling waren en of er ook problemen waren als gevolg van de herindeling. Deze monitoring heeft geen substantiële problemen aan het licht gebracht.

Alle representatieve uitingen (herdenkingen, onderscheidingen, ambtsketen, vlagvertoon, 100-jarigen etc. etc.) zijn geïnventariseerd en geborgd in de nieuwe Gemeente Groningen. De juiste huisstijl en formats zijn voor alle medewerkers beschikbaar. De overgang naar één website voor de nieuwe gemeente Groningen is uitstekend verlopen.

Resterende harmonisatiewerkzaamheden zijn overgedragen

De lijst met resterende te harmoniseren beleid en regelgeving etc. is tijdig voor de lijnorganisatie en het Project Harmonisatie beschikbaar gemaakt zodat inzichtelijk is wat tot ultimo 2020 geharmoniseerd en besloten moet zijn. Daartoe is ook de lijst met uiterlijk in 2020 te harmoniseren samenwerkingsverbanden en gemeenschappelijke regelingen aangeleverd.

4. Harmonisatie

Op basis van het opgeleverde overzichten van nog te harmoniseren regelgeving is een projectgroep harmonisatie ingesteld die in samenwerking met de lijnorganisatie de benodigde werkzaamheden voor de verdere harmonisaties uitvoert. Het gaat daarbij onder meer om aanpassing van de Legesverordening, ASV, APV, Verordening WMO, Minimaregeling, Aanwijsbesluit toezichthouders, Beleid ruimtelijke economie, representatiezaken, leges en tarieven, afvalstoffeninzameling en inspraakorganen.

Maatgevend bij de harmonisatie is blijvende aandacht voor de bestuursovereenkomst en bijbehorend maatwerk en differentiatie per gebied, nu en in de toekomst.

Tegengaan moet worden dat verworvenheden in Haren en Ten Boer in de nieuwe context uit het oog wordt verloren. Het gaat daarbij om:

- Grote maatschappelijke betrokkenheid;
- een stevig ontwikkelde netwerkstructuur;
- actieve en zeer betrokken verenigingen voor dorps- en buurtbelangen, maar ook andere inwoners- en ondernemersnetwerken;
- scepsis en angst voor verlies eigenheid Ten Boerster en Harense waarden;
- belang van het ontwikkelen van een nieuw gezamenlijk Gronings DNA.

Dit betekent dat bij de harmonisatie de opgave voor de gemeentelijke organisatie is dat:

- we moeten communiceren dat afronding van de herindeling pas het begin is van de nieuwe Gemeente Groningen;
- er daarom aandacht moet blijven voor de context van de gebieden Haren en Ten Boer en er niet te snel moet worden overgegaan tot het uitrollen van de "oude" Groningse werkwijze.
- de lessen van de werkwijzen van Ten Boer en Haren profijtelijk zijn voor de staande organisatie van de nieuwe Gemeente Groningen
- het vervolg van de dorpenronde, het project 'in gesprek met Haren en Ten Boer', de uitkomsten van de bijeenkomsten ingebed moeten worden in het vervolgproces voor de gebiedsteams van Haren en Ten Boer alsmede de rest van de organisatie.

De hiervoor ingestelde projectgroep zorgt samen met gebiedsmanagers voor Haren en Ten Boer voor overzicht in de nog te ondernemen acties, bewaakt de samenhang en brengt eventuele politieke en financiële risico's in kaart en stemt de werkzaamheden af. Tevens zorgen zij er gezamenlijk voor dat de bijbehorende politiek bestuurlijke afstemming en besluitvorming tijdig plaatsvindt. Daarbij wordt gezorgd voor realisatie van beleidsinnovatie, efficiency en behoud van het goede van Haren en Ten Boer.

De opdracht strekt zich uit tot 1 januari 2021, het moment dat alle juridische harmonisaties doorgevoerd moeten zijn. In het coalitie akkoord is aangegeven dat het uitgangspunt is dat de harmonisatie van alle regelingen (behalve compensatie OZB) zoveel mogelijk budget neutraal of binnen bestaande budgetten plaatsvindt.

5. Financiën

Herindelingsbudget

Ten behoeve van de herindeling komen de voormalige en nieuw gevormde gemeente(n) in aanmerking voor een uitkering op grond van tijdelijke verdeelmaatstaf 'herindeling' in het gemeentefonds. Dit is ter dekking van de zogeheten frictiekosten van de herindeling.

De vergoeding voor de herindeling uit het gemeentefonds wordt uitgekeerd over een periode van vijf jaar. In het jaar voorafgaand aan de herindeling wordt 25% uitgekeerd, in gelijke delen voor de drie gemeenten. Het restantbedrag wordt in de vier jaren daarna uitgekeerd, 40% in het jaar van de herindeling en 20% in elk van de volgende jaren. Deze bedragen komen toe aan de nieuwe gemeente Groningen. Het bedrag wordt bij elke gemeentecirculaire bijgesteld aangezien het fluctueert met de hoogte van de uitkeringsfactor van de algemene uitkering. Dit betekent dat het totale budget nog met terugwerkende kracht kan veranderen. Het overzicht van de uitkering op basis van de afgeronde bedragen in september 2018:

(bedragen x € 1.000)	2018 Groningen	2018 Haren	2018 Ten Boer	2019	2020	2021	2022	Totaal
Budget	737	737	737	3.537	1.768	1.768	1.768	11.052

Geraamd positief resultaat

HERINDELINGSBUDGET 2018-2022		
Beschikbaar vanuit BZK		€ 11 miljoen
Kosten		
Programmakosten	€ 4,5 miljoen	
Coalitieakkoord, bezuiniging voormalig Haren, Sociaal Plan	€ 1,6 miljoen	
Harmonisatie uitgaven t/m juni '19	€ 1,0 miljoen	
Geraamde harmonisatiekosten en aangegane verplichtingen	€ 2,9 miljoen	
Totaal uitgaven / verplichtingen	€10 miljoen	
Raming positief saldo ultimo 2022		€ 1 miljoen

Op basis van de huidige ramingen komt het restant herindelingsbudget in 2022 op € 1,0 miljoen positief. Dit bedrag valt pas vrij in 2022. Dan ontvangen we de laatste bijdrage van €1,768 miljoen uit het gemeentefonds ter vergoeding van de gemeentelijke kosten voor de herindeling (herindelingsbudget). Pas in 2022 is de totale bijdragen uit het gemeentefonds hoger dan de uitgaven. Dit betekent dat de eerste jaren de uitgaven groter zijn dan de jaarlijkse bijdragen van het Ministerie van BZK.

Dit wordt gereserveerd voor toekomstige risico's en uitgaven die hun oorsprong vinden in de herindeling. Het blijkt uit ervaringen bij andere herindelingsdatum. In het geval van de nieuwe gemeente Groningen is dit naar verwachting niet anders. Daarnaast bestaat mogelijkheid dat besluitvorming over harmonisatie van beleid kosten met zich meebrengen zoals:

- Incidentele kosten van bestuurlijke voorstellen voortkomend uit de beleidsharmonisatie in het sociaal domein en de bijbehorende financiële gevolgen.
- Incidentele financiële gevolgen van bestuurlijke voorstellen vanwege beleidsharmonisatie bijvoorbeeld op het gebied van BORG-niveau, afvalbeheer (diftar), water- en rioolbeheer etc.

- (Bijdrage aan) aanpassing huisstijl. In de bestuurlijke stuurgroep is afgesproken dat het nieuwe college daarover een besluit neemt. Afhankelijk van de uitkomst zullen kosten gemaakt moeten worden voor het aanpassen van uitingen (op gebouwen, materieel e.d.) in Haren en Ten Boer, en mogelijk de gehele nieuwe Gemeente Groningen.
- Eventuele aanpassingen van activa van de voormalige gemeenten Haren en Ten Boer.

5.1. Uitgaven Programma Herindeling (fase 1)

Ten behoeve van het programma herindeling hebben de drie afzonderlijke gemeenten uitgaven gedaan. Daarbij is een afwegingskader gebruikt om te bepalen of de kosten ten laste van de herindelingsbudget gebracht konden worden. Hierover is besloten door de diverse stuurgroepen. Daarnaast heeft het GMT aanvullende keuzes gemaakt om bedragen ten laste van de herindelingsbudget te brengen.

Voor het programma is aan directe programmakosten € 3,3 miljoen uitgegeven, Het gaat daarbij om o.a. ICT kosten, inhuur externe deskundigen, verhuis-migratie-, aanpassings- en communicatie - kosten zoals aanpassen website, alsmede de kosten voor interne medewerkers op tarief. De gemeenten Haren en Ten Boer gaven € 1,1 miljoen uit. (bijlage 1)

De relatief lage directe programmakosten (in vergelijking met andere herindelingen) komt mede vanwege de specifieke situatie die voor de Herindeling GHTB van toepassing is:

- De jarenlange dienstverlening voor Ten Boer maakte de invlechting van Ten Boer relatief eenvoudig;
- Bij andere herindeling worden veel kosten gemaakt voor de opbouw van een geheel nieuwe ambtelijke organisatie inclusief nieuwe ICT voorzieningen en gebouwen. Dit speelt in de herindeling GHTB niet vanwege het gekozen uitgangspunt om H&TB in te vlechten in de bestaande organisatie van de Gemeente Groningen vanwege het uitgangspunt dat beleid, werkwijze, organisatie en uitvoering van Groningen leidend is;
- De werkzaamheden voor het opstellen van het Herindelingsontwerp en de daarbij behorende werkzaamheden voor het wetgevingsproces zijn door de Provincie gedaan vanwege het besluit van GS dat Haren onderdeel moest worden van de herindeling.
- Daar staat tegenover dat er extra kosten gemaakt zijn vanwege de korte doorlooptijd van de operationalisering van de herindeling omdat definitieve besluitvorming in Haren pas begin 2018 was afgerond, en omdat het uiteindelijk een reguliere herindeling betrof.

Naast de directe programmakosten zijn herindelingsgelden ingezet ter dekking van het overige kosten. In het coalitieakkoord is er voor gekozen om een deel van de plannen voor € 1,1 miljoen te dekken uit de herindelingsmiddelen. Dit is verwerkt in de ontwerpbegroting 2019.

Dekking bezuiniging voormalig Haren: Het betreft € 235.000,= voor het niet declarabel deel investeringen Haren (SO) en niet te realiseren taakstellingen (Clockhuys en Bevordering Handel en Ambacht) Fricie Sociaal Plan: Dit is het in één keer afkopen ten laste van het herindelingsbudget van verschil in regelgeving ter hoogte van €249.000,=. (bijlage 2)

5.2. Verplichtingen beleidsharmonisatie t/m 2022 (fase 2)

Tot en met medio juni 2019 is voor € 1 miljoen aan harmonisatie werkzaamheden uitgevoerd en betaald. (Bijlage 3) in de vorm van:

- Uitgaven voor inzet eigen personeel en invlechtingskosten alsmede kwaliteitsverbetering en het inpassen van de in de bestuursovereenkomst opgenomen verworvenheden van Haren en Ten Boer;
- Kosten voor invlechten Haren in het Noordelijk Belastingkantoor.
- Personele inzet voor de beleidsharmonisatie van bijvoorbeeld de ASV en APV.
- Effecten van de harmonisatie zoals eenmalige kosten voor de verschuiving van de uitkeringsdatum en meerkosten vouchers huishoudelijke hulp Haren.
- Realiseren van WIJ-Haren en WIJ-Ten Boer in afstemming op de aldaar in het verleden bewezen werkwijzen.
- Kosten voor het ten uitvoer brengen van de opdracht om organisatorische en bestuurlijke nabijheid te realiseren d.m.v. gebiedsteams in de voormalige gemeenten Haren en Ten Boer.

Van de kosten voor de harmonisatie werkzaamheden staat nog een bedrag van € 2,9 miljoen als geraamd. Deze zijn nog niet uitgegeven of verwerkt in de begroting (bijlage 4) in de vorm van:

- ICT/Financiën/Huisvesting. Het gaat hier om verplichtingen die doorlopen vanuit het programma over de komende jaren in de vorm van licenties, bijdrage huisvesting. Daarnaast omvat het nog niet binnengekomen facturen accountantskosten jaarrekening;
- Kosten geraamd voor de afronding van de harmonisatie sociaal domein (DMO)
- Inrichting gebiedsteams, aanpassingen in sportaccommodaties alsmede kosten van stadsbeheer ten behoeve van Haren en Ten Boer
- Bij de invlechting van de werkzaamheden Haren en Ten Boer is uit het herindelingsbudget incidenteel extra budget beschikbaar gesteld aan de organisatie ter hoogte van € 906.000,=. Dit is bedoeld als éénmalige compensatie ter facilitering van de toename van de werkzaamheden door invlechting van taken en werkzaamheden uit Haren en Ten Boer.

Afgesproken is dat kosten voor de resterende harmonisatie werkzaamheden achteraf (na voltooiing van de werkzaamheden) worden afgerekend op werkelijk gemaakt uitgaven. Dus als de kosten lager zijn dan de geraamde bedragen wordt het lagere bedrag uitgekeerd. Daarnaast zijn de geraamde bedragen maximum bedragen. Dit houdt in dat als de daadwerkelijke kosten hoger zijn dan de geraamde bedragen, de betreffende lijnorganisatie alternatieve dekking moet vinden.

Bijlage 1

Uitgaven Fase 1 voor (directe) Programmakosten

(Bedragen x € 1.000)		Raming 2016- medio 2019	Uitgaven tot medio 2019	Toelichting
Programmakosten Groningen (tot medio juni 2019)				
	Communicatie	113	113	Interne en externe personele inzet, inrichten internet-
	Concernstaf (incl. progr.management)	395	395	Interne medewerkers tbv programmaleiding en harmonisatie
	Financiën	461	461	Interne en externe medewerkers tbv financiële harmonisatie en opstellen jaarrekeningen H/TB
	Griffie	33	33	Aanpassing reglementen, consultancy
	HRM	283	283	Interne en externe personele inzet, bijeenkomsten en aanpassen systemen
	Huisvesting	157	157	Interne en externe personele inzet, verhuiskosten, aanpassingen werkplekken
	ICT	1.614	1.614	Externe projectleider, interne en externe personele inzet, aanpassen applicaties, aanpassen contracten, datamigratie, kosten 'openhouden' applicaties Haren
	Juridisch	62	62	Interne personele kosten en extern advies
	Publieke dienstverlening	56	56	Interne en externe personele inzet en digitaliseren acten
	Programma algemene overige kosten	141	141	Onder andere diverse bijeenkomsten en programma-ondersteuning
Totaal programmakosten Groningen		3.315	3.315	
Haren / Ten Boer				
	Programmakosten	878	878	Onder eigen verantwoordelijkheid aangegane werkzaamheden en verplichtingen
	Wethouderspensionen	271	271	
Totaal Haren en Ten Boer		1.149	1.149	
Totaal Programma		4.464	4.464	

Bijlage 2

Overige kosten Fase 1

(Bedragen x € 1.000)		Raming 2018- 2022	Uitgaven tot medio Juni 2019	Nog te besteden / Verplichting	Toelichting
Effecten coalitie-akkoord, dekking Haren en Sociaal plan					
	Coalitie-akkoord	1.140	1.140	-	o.a. tbv ingroei OZB
	Dekking bezuiniging voormalig Haren	235	-	235	Niet declarabel deel investeringen Haren (SO) en niet te realiseren taakstellingen (Clochhuys en Bevordering Handel en Ambacht)
	Frictiekosten Personeel (oa Sociaal Plan)	249	-	249	Afkoop verschil in regelgeving
Totaal Overig		1.624	1.140	484	

Bijlage 3

Harmonisatiekosten t/m juni 2019

		Uitgaven tot medio Juni 2019	Toelichting
(Bedragen x € 1.000)			
(Beleids-)harmonisatiekosten			
	DMO	266	Interne personele kosten, inpassen klanten, harmoniseren werkwijze behoud verworvenheden
	Juridisch	55	Advieskosten
	NBK	449	Invlechten Haren in NBK, aanpassen ICT en personele kosten NBK
	Sport050	4	Aanpassen sportlocaties
	Stadstoezicht	45	Interne personele kosten, harmonisatie regelgeving
	Werk en inkomen	29	Eenmalige extra uitkering klanten Haren
	WIJ	142	Invlechten Haren en Ten Boer en personele kosten daarvoor
	Programmaleiding implementatie	34	Werkzaamheden intern personeel
Totaal (Beleids-)harmonisatiekosten t/m juni		1.024	

Bijlage 4

Nog te besteden / verplichtingen tbv harmonisatiewerkzaamheden

		Oorspronkelijke raming 2018-2022	Nog te besteden / Verplichting	Toelichting
(Bedragen x € 1.000)				
(Beleids-)harmonisatiekosten				
	Nog uit te geven ICT / Financiën / Huisvesting, etc.	963	963	Betreft oa doorloopkosten tijdelijke instandhouding ICT (hardware en software) en accountantskosten jaarrekeningsproces
	DMO	695	429	Interne personele kosten, inpassen klanten, harmoniseren werkwijze behoud verworvenheden
	Gebiedsteams	262	262	Inrichten Haren, doorstart Ten Boer, invlechten lokale verworvenheden
	Juridisch	80	25	Advieskosten
	Sport050	61	57	Aanpassen sportlocaties
	Stadsbeheer	216	216	Aanpassen werkwijzen/beleid en komborden
	Programmaleiding implementatie	127	93	Werkzaamheden intern personeel
	Extra personeel (niet toe te wijzen)	906	906	Herverdeling vrijval gelden uit H&TB was onvoldoende, daarom extra bijdrage uit herindeling
Totaal Harmonisatiekosten 'nog te besteden'		3.310	2.951	